

Kvensk og samisk kulturarv trigga teater i Oslo og Viken

Den kvenske og samiske kulturarven gjorde Unge Viken teater nysgjerrig, de sa ja til å sette opp *Nordens krokodille*.

Laila Lanes
Journalist

Publisert 25. mai kl. 11:35

Nordens krokodille er basert på kulturarv nord, kvensk, skogfinsk, samisk, karelsk, russisk og norrøn kulturarv.

FOTO: LARS OPSTAD

Kvensk, skogfinsk, samisk, karelsk, russisk og norrøn kulturarv er med i den nyskrevne musikkteaterforestillingen *Nordens krokodille*.

[Forestillingen har premiere 27. mai. Den skal spilles ved Unge Viken Teater i Viken i høst og vinter](#), men før det skal den ut på turné i nord.

Det er gjedda som er Nordens krokodille. Den vokter over en magisk ring. Får du tak i ringen, går alle dine drømmer i oppfyllelse, men gjedda er lunefull og mye kan skje. Stykket er beregna for unger fra 1.-4. klassetrinn.

– Men det passer for folk i alle aldre, sier Trygve Beddari, en av dem som står bak forestillingen.

Sammen med Anne Margaret Nilsen og danseren Astrid Serine Hoel har han hatt idéen til forestillingen som Unge Viken Teater fatta interesse for.

Trioen som står bak idéen til forestillingen er Trygve Beddari, Anne Margaret Nilsen og Astrid Serine Hoel.

FOTO: LARS OPSTAD

Forestillingen har blitt til litt etter litt, sier Trygve Beddari. [Da Astrid Serine Hoel og musikerparet Beddari Nilsen laga forestillingen Havfruens perle/Mereneidon helmet, som de har turnert med nord og sør i landet, hadde de inne noen elementer av gjedde.](#)

– Men det fikk ikke plass i den forestillingen. Så da hadde vi noen spennende elementer som kunne gi utspring til en annen forestilling. Og nå har det blitt veldig mye mer, sier Anne Margaret Nilsen.

– Gjeddha har måttet insistert på å bli med i en forestilling, den likte ikke å bli kasta ut av den forrige forestillinga, ler Trygve Beddari.

– Gode historier reiser over tid og over grenser

For dem har det vært naturlig å ta inn det kvenske, samiske og skogfinske.

– Vi er «nordkalottinger», og enhver nordkalotting – nesten – har jo røtter fra norsk, finsk, kvensk og samisk kultur, sier Beddari.

Han mener historiene og mytologien er delt mellom kulturene, gjeddehistoriene har paralleller i det kvenske, samiske og det karelske.

– Sånn er det med gode sanger, gode eventyr, gode historier, de reiser over tid, over landegrenser, over århundrer. Det er ikke bestandig godt å si hva som er opphavet, man hører et samisk eventyr og så finner man ut at det var jo faktisk noe som kom fra Finland. Man kan også finne paralleller til norrøn mytologi. Det er ikke så nøye hva som kom først, det er en felles kulturarv på Nordkalotten som vi arbeider med, sier han.

– Hva er budskapet i stykket?

– Det er at vi må samarbeide med naturen, at mennesker må lære seg å samarbeide med hverandre og med naturen, sier Astrid Serine Hoel.

Danser Astrid Serine Hoel blei oppmerksom på at Unge Viken Teater søkte etter nye stemmer og mente at de kvenske stemmene var lite hørt.

FOTO: LARS OPSTAD

Hun har ansvaret for koreografi i forestillingen der de prøver å bruke både tradisjonsdans og nyutvikla stoff.

– Hvor god kommer det kvenske fram i forestillinga?

– Vi har latt en av figurene i forestillinga snakke kvensk. Men ting blir oversatt så det går an å henge med sjøl om man ikke kan kvensk, sier Beddari.

Også deler av sangtekstene er på kvensk eller finsk.

Søkte etter nye historier

At forestillingen settes opp ved Unge Viken Teater i Lillestrøm er ingen tilfeldighet. Det er et teater uten fast ensemble som hele tiden leter etter nye stemmer og historier. Utlysningsteksten triggja Astrid Serine Hoel.

– Vi la merke til at Unge Viken søkte etter ny stemmer og historier. Da var det viktig å få fram det kvenske for det er ikke akkurat overrepresentert, sier Astrid Serine Hoel.

Og historien gjorde teateret nysgjerrig. For dem var det spennende å løfte fram det kvenske og det samiske.

– Det har vi ikke gjort før, sier Levin.

Unge Viken Teater har sammen med ensemblet utvikla historien videre ut fra idéen til de tre.

Føler seg godt tatt imot av teatret

Og de tre er svært fornøyd med måten de er møtt på.

– Jeg vil uttrykke stor taknemlighet for at Unge Viken ikke bare har hjulpet oss med lokaler, men fått tak i dramaturg, og ordna med en fantastisk regissør, Aksel-Otto Bull. Og med en nydelig scenograf, Gjermund Andresen, sier Beddari.

Unge Viken Teater har ikke fortalt historier med samisk og kvensk tematikk, det ville de gjerne gjøre, sier dramaturg Hilda Levin.

FOTO: UNGE VIKEN TEATER

– Det er et mye større apparat og et høyere nivå, det er profesjonalitet i alle ledd rundt oss her nå.

– Ja, vi er kjempefornøyde. Vi utvikler oss som kunstnere alle tre, føyer Astrid til.

Stykket har premiere på Kloden i Oslo 27. mai. Så skal det spilles 80 forestillinger før jul og 80 til vinteren gjennom Den kulturelle skolesekken i Viken.

Men før det blir det en turné med 15 forestillinger i Nord-Norge. De skal blant anna til Paaskiviikko, til Lakselv og til Skallelv-festivalen i august.

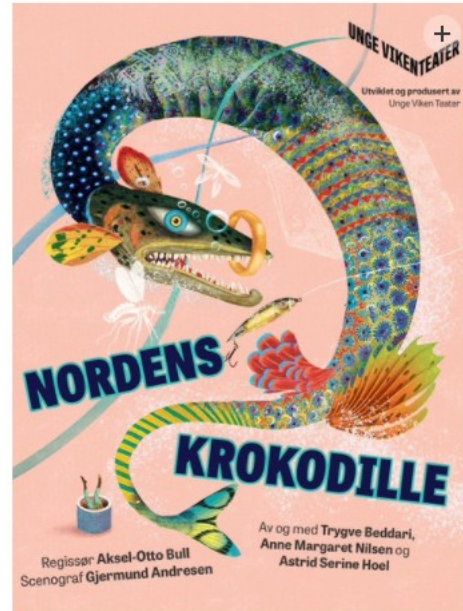

FOTO: UNGE VIKEN TEATER

Frilanserne er glad for at de har sikra inntekt for lang tid framover.

– I disse tider er det en ekstra trygghet at det er noen som har turt å satse på oss og at vi faktisk kan tjene penger på det vi er utdanna til og holder på med, sier Anne Margarete Nilsen.